

# KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 28. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében. Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetés mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

a

## K. KÖZLÖNY

julius—decemberi folyamára.

Egészévre . . . . . 12 forint.

Félévre . . . . . 6 „

Évnegyedre . . . . . 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középutcai könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Kolozsvár, sept. 5.

(D.) Több cikket vettünk a vidékről a megyei restauratioja s más hasonló kérdésekről, a melyek oly irányban vannak tartva, mintha már a törvényes magyar ministerium ki is volna nevezve, s az irodalomnak joga volna a ministeri felelősségre nézve egyedül illetékes közvélemény legitím követelését az alkotmány kérdések minden ányalataiban híven tolmácsolni, s oly bangon vannak írva, mintha gróf Belcredi és Komers osztrák minister urának a sajtó irányában intézkedései s ildomos nyilvánításai éppen reánk vonatkoznának.

Ily helyzetben szükségesnek látjuk némi tájékoztató bocsátkozni arra nézve, a mint mi a mostani helyzetet felfogjuk, s a mennyire az inkább a felszínre került politikai helyzet, mint a netalán alkalmas és illetékes törvények, vagy bár elismerő rendszabályok által irányított sajtó véleménynyilvánításaira tért veht.

Mi ma még mind csak az 1861-ben behozott provisorium folytatását látjuk, és nem a restitutiót. Ha Magyarország kancellárjának köriratát fontolóra vesszük, ennél többet nem láthatunk, s ha ott is, hol a dolgok élire a régi alkotmányos pártokhoz tartozó emberek állottak, csak annyit találunk, többet nem várhatunk Erdélyre nézve is, sőt a mennyiben körülményeink még bonyolodottabbak, többet nem is igényelhetünk.

Hogy a provisorium alatt létesített guberniumba visszahelyezik azon egy pár választás után jogosult tanácsost, hogy az 1861-ben kinevezett főispánok visszaállítsanak egyrészt; ebből látunk ugyan némi tekintetet az alkotmányra, s illetoleg a közvéleményre, de azért a kormányzás csak provisorius.

Helyre állíthatja az a főispánokat, ezek sem a nép alkotmányos jogának, hanem már alkotmányunk szerint is a királyi hatalomnak köszönik lételüket; de míg a székelyszékek főkirálybírói, a megyék tisztviselői nem választás után állíthatnak elé, míg a kormány élén nem az alkotmány által kiszabott qualificatio közegek vannak, addig mind átmentit, mind provisoriumot élünk, következőleg a kormánytól csak annyit lehet követelnünk, a mennyit egy átmentit, s így némileg dictatorias kormánytól követelhetni.

Ha tehát nem döbbenünk meg azon, hogy p. o. Erdély élén egy korlátnokság áll, holott az 1848-ki törvények szerint a magyar ministeriumnak kellene állani; ha a lépett korlátnokság által kinevezett guberniumot látunk, holott azt, miután a pozitív törvény az erdélyi országgyűlést, s annak választási jogát is megszüntette, addig is míg e részben a közös törvényhozás tovább intézkedhetnék, csak a m. ministerium nevezhetné ki: úgy azon sem döbbenhetünk meg, ha a megyéken restauratio nem történik, mert a kormány utasítva van az uralkodó főség legmagasabb akaratát megvalósítani; s chezképest provisorius hatalmában áll úgy választani meg eszközeit, a mint azt magára nézve célszerűbbnek látja. És ez, a mint említettük, azért áll hatalmában, mert ő maga is átmentit és provisorius kormány levén, nem az alkotmány, hanem a királyi hatalom basisán áll, s így a közvéleményt őt nem állásából, hanem működésének céljából s lehető sikeréből ítélni lehet.

Igy látszik felfogni az erdélyi kormány is saját helyzetét, midőn még a főispánok kinevezésénél sem figyelt szorosán az 1861-i restitutóra, s annál kevesebb a székelyföld

választási jogára, mely szerint a főtisztek választási kérdésének további elintézéséig a törvény értelmében a nép által már 1861-ben megválasztott alkirálybírók legteljesebbjeit kellett volna, mint „administrans királybírókat“ a székek élére állíttatnia.

E szerint a közvélemény a kormánytól nem kívánhat ma többet, mint azt, hogy segítse elé az ország ügyét, hogy a korona integritása és alkotmánya visszaállítsassék, s ott, hol a közvélemény joggyakorlata áll elé, meg ne sértse az alkotmányt.

Ezen felfogás szerint a közvélemény éppen úgy passív állásban áll a kormányhoz, mint minden más provisorius kormányhoz állott valaha, csakhogy maga a helyzet, a birodalom rendszer-változása bizalmat ébreszt a közvéleménybe, s e bizalom által férfiak kezdenek a cselekvés pályájára lépni, kik adott remény és biztatás nélkül oda nem lépnének.

Világos tehát, hogy a mostani provisoriumtól is saját célja kivételében mindent nem követelhetünk, követelésünk csak az lehet, ott, hol kell válaszszna el a hatalom kezelésének ideiglenes közegeit az örökjog közegeitől a nemzetől, hogy ez utóbbi az alkotmányos jog megengedett határai közt zavartalanul mozoghasson, s akaratját, óhajátát egészen törvényszerű emanatiókban, és alakzatokban nyilváníthassa.

Oly átmentit időben vagyunk, a melynek nagy kérdéseit sem a municipiumok zöld asztalai, sem a kormány magukra meg nem oldhatják, itt csak egy törvényes képviselő, és a korona bírja az eldöntő hatalmat.

A kormány e szerint, a mint tett Nádasdi gróf alatt, tehet ma is azt, a mit akar: a mi feladatunk az, hogy a pozitív törvényt át ne hágjuk, és pedig a kormány kívánataira sem; tegyük meg mindent, a mire a kormány felszólít, ha törvényeink határai közt tehetjük, s nézzük el a bevárás jobb reményében a kormánynak saját erkölcsi felelőssége alatti oly tényeit, melyeket talán törvényeink ellenére is, de nélkülünk tesz; mert az ellen most az országgyűlésig egy sem tehetnénk semmit, férfiakhoz pedig éppen nem illenek a hasztalan vetélkedés.

Meg vagyunk győződve, hogy a közvélemény a trónt s a kormányt az átalakulás céljában rendszeresen elősegítheti a nélkül, hogy megsértse a törvényt; erre azonban szükséges, hogy a közvéleményt az alkotmány alapos ismerete, és államférfiai megfontolás vezesse; s azt hisszük, hogy a napi irodalom rossz szolgálatot tenne, ha fontolatlan hévvel vagy nyugtalansággal időelőtti utopiákat ébresztene fel; s oly szempontból tenné fel követeléseit, mintha már tényeknek látná mindazt, a mi még csak az idő ígérete.

Mi 1861-ben is úgy vélekedtünk, hogy az alkotmánykérdést nem a megyék, hanem egy erős és határozott felelős ministerium alapján lehetne megoldani. A ministeri felelősség örök, és a substitutionnak az időkben s törvényekben fenaklett ephemer joga alapján a legkönnyebben lehetne ma is megoldani az átmentit nagy kérdést; de a korona más közeget állított, ezen tehát csak az erkölcsi felelősség sulya fekszik, mindamelltt ha sikerrel akar működni, azon hatalmat kell magának vindicalnia, melyet vindicalhatna egy átmentit ministerium, mely azt mondhatná magáról: „minden tényemről felelni fogok a parlament előtt.“

Mi ezen hatalmat nézzük a provisorius kormányánál, s csak ott, a hol a nemzet hozzájárulásának joga és kötelessége kezdődik, vesszük elé a corpus jurist.

Elméletünk szerint tehát az országgyűlés van arra hivatva, hogy ott a közvélemény nyilatkozzék.

A kormánytól erre nézve azt kívánhatjuk, hogy ez törvényes legyen.

Az a kérdés, vajon lehet-e a monstani municipiumokkal törvényes, midőn a közigazgatásban nem látjuk a népek választottjait?

Megvalljuk sokkal jobb s célszerűbbnek láttuk volna, ha a kormány a megyék választva levő tisztikarát visszahelyezi, s ez által megyei közigazgatást a közvéleménnyel összhangzóbb lábra állítja; de ha a kormány általa tudva levő okokból másként is

cselekszik; mi e miatt az országgyűlést törvényellenesnek nem mondjuk, ha annak összehívásánál a törvényes közegek működnek, s összealkotásában a törvény kívánalmait teljesítetnek.

Az 1848-iki törvény szerint a megyebizottmányok vannak hivatva arra, hogy a követválasztást a törvény alapján effectualják.

A megyebizottmányok 1861-ben megvannak választva, s így kötelességük teljesítése ma is eléllíthatók, és ezen bizottmányok már a nemzet törvényes közegei, melyeknek emanatioi u. m. a választandó követek szintén törvényesek.

A megyei bizottmányban ma megjelenhető tisztviselők azonban nem törvényesek azon esetben, ha azokat, vagy a helyökhöz állítandókat a főispán az 1848-ki XVII-dik pozsoni törvényzikk értelmében a megyebizottmányok élébe nem terjeszti, s ez azokat mint ideiglenes közegeket az országgyűlés általi végleges elrendezésig el nem fogadja.

Nem sok valóban a mit ezen törvényezikk a kormánytól követel és nagy hibának tartanók, ha e formalitási csekélységet a kormány a főispánok által mellőztetné.

A fenemlített törvény a mostani kormányának is nagy kényelmére nyilván kimondja, hogy országgyűlésen teendő intézkedésig tisztújító székek tartatni nem fognak, hanem az ujonnan alkotandó hivatalokat betölteni ideiglenesen, és helyettesítésképp a főispán fogja a megyei központi választmányal egyetértőleg. A mostani egész tisztikar sem nem választás, sem nem a XVII. t. c. zikk szerint levén beállítva; a most kiadott főispáni utasítás értelmében pedig joga levén a főispánoknak tisztviselőket helyettesíteni, kötelességükben áll, s eleget is tehetnek a törvény rendszabályának a nélkül, hogy át-lépjék a főispáni utasítást.

E szerint ma is a főispánok hatalmában áll aképp intézkedni a követválasztásra összehívni szándékolt megyebizottmányok előtt és által, hogy a megyebizottmány mint törvényes közegek ellen, a XVI. törvényezikk értelmében azon megjelenendő tisztviselők miatt is, a bizottmány illetékessége kérdésében törvényes kifogást tenni ne lehessen.

Nem tudjuk e részben a főispánok, hogy vannak vagy lesznek privátim utasítva, de az 1848-iki törvények e részben oly engedékenyek, hogy a kormánynak semmi concessióba sem kerül azon törvények teljesítése, és a főispánok által ezen törvény alapján igen könnyen eleget tehet a kormány a közvéleménynek is.

E szerint a törvényes megyebizottmányok rendelkezése folytán; a kormány minden történhető erőszakolásának vagy a választók irányában a joggyakorlatban akadályozásnak mellőzésével választandó követek a nemzet törvényhozási jogának kifogástalan közegei lesznek.

E képviselő feladata aztán védeni az ország törvényeit, s eljárásaiban csak a szerint cselekedni; míg az uralkodó Főség magas célja s mindnyájunk forró óhajátása egy rendszeres és végleges alkotmányos állapot, csaknem két évtized óta folyó provisorium után végre helyreállíttatik.

A cél oly szent, s az ország sorsára nézve oly fontos, hogy ez elébe apró mellékérdések vagy személyes ellen- és rokonszenvek miatt akadályokat gördíteni tiltja a józanokosság, s az önmagunk és szent hazánk iránti kötelemek.

Akár mennyire kellemetlen dolgok történnek reánk nézve a kormány átmentit intézkedése miatt, meg kell fontolnunk, hogy kellemetlenebbek nem történhetnek, mint a miket eltűrünk és türiünk ekkor remény és jobb időre való közel kilátás nélkül; még most ha nem is éppen a teljesülés bizonyossága; de biztató remények állanak előttünk, hogy ha a képviselő a birodalom nagy kérdése megoldásának nyitját föllelendi, vége lesz azon hosszas hanyattatásnak, melyből már annyira kifáradtunk, s az alkotmányos élet helyreállításával nyugodott lélekkel vonulhatunk vissza családi tűzhelyeinkhez azon öntudatban, hogy a haza visszanyerte jogait, s így megelé az utat, melyen anyagi és erkölcsi céljai felé továbbra is biztosan haladhat.

### Az 1863-diki felirat.

Mint annak idejében közre nem adhatott okmányt, s még most is legalább történelmi fontossággal bírót itt alább közöljük a székely és magyar képviselők s regalisták azon feliratát, melylyel a gyűlésbe be nem lépésüket indokolták.

Császári Apostoli királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Mint Felséged legkegyelmesebb meghívására megjelent királyi hivatalosok, és választóink bizalma által küldött képviselők, mindnyájan a folyó évi július 1-re Szebebe birtett országgyűlés tagjai, kötelességünknek ismerjük keblünk legbensőbb meggyőződését azon felséges uralkodó színe előtt feltárni, ki iránti hódoló legmélyebb tiszteletünk volt az elhatározó ok, hogy mint azon gyűlés tagjai, melyet a képviselőkkel felrubázott törvényhatóságok nagyobb részint törvényen kívül állónak tekintettek, és mi is olyannak ismerünk — megjelenjünk.

A leghódolóbb alattvalói és alkotmányunkhoz hűség és ragaszkodás birtak arra, hogy sérelmeinket, ezen gyűlés minősége által le levén szorítva a törvényes térről, ily alakban terjeszszük fel.

Nincs bennünk elszakadási vágy, nem a birodalom nagyhatalmi állása elleni törekvés, nem oly jogok követelése indít, melyek által részünkre kizsákmányolva a törvény erejét, nemzetársainkra nyomást gyakorolni lenne célunk; — mi, kik kétoldalu szerződésünkön alapuló törvények által vagyunk Felséged alattvalói, azon kötelességnek kerjük életbeléptetését, melyeket éppen említett természetűknél fogva, csak kölcsönös beleegyezés változthat meg, és melyek már a mult emlékei által is a jövőnek új biztosítékait is nyújtja. Mi, kik ismerjük Felségednek veleszületett atyai kegyelmét, s kiknek ereinkben a hűsége által magát Felséged ősei iránt is nem egyszer kitüntetett magyar és székely fajnak vére kereng, a törvényes engedelmesség teljes tudatában és fűi bizalommal fordulunk Felséged királyi székehez.

Helyzetünk más, mint a szárazföldi Európa többi országaié. A szent István alkotmányának majdnem ezredéves életének képződése, a magyar alkotmány a gyakorlati politikai élet szükségének engedve fejlődött; őseink számtalanszor megmutatták, hogy készek érte áldozni életet és vért; mert érezték, hogy törvényeink biztosították számunkra a szabadságot, az önálló függetlenséget, az öngazgatás erőfjót gyakorlatát, s általán a fejlődést a nemzet geniusa szerint.

Azon ragaszkodás, melylyel őseink a régi intézmények, hazánk alkotmánya iránt viseltetnek, egy nevezetes bizonsága, hogy mihelyt a török befolyás nyomásztól sulya alá menekülhetek, viszatértek szent István koronájához, melynek egyébiránt Erdély törvényes kiegészítő része lenni soha meg sem is szűnt; és Felséged őseivel, I. Lipóttal 1691-ben kötött kétoldalu szerződés, valamint az 1791-ki 6. t. c. zikk értelme szerint, éppen a törvényesen uralkodó magyar királyok uralma alá adták magukat, és egyszersmind azon diplomában az ősi alkotmányt is újra megszilárdították; ugyanis ama kétoldalu szerződés biztosította hazánk alkotmányos függetlenségét egy a törvényhozás, mint a kormányzat és közigazgatás minden ágában.

E kölcsönös szerződést elődünk oly fontosnak tartották, hogy okulya azon veszélyeken, melyeken az átmentit, egy század múlva (1791) azon eddigi gyakorlatot, mely szerint az ujonnan trónra lépő fejedelmek az országot jogai megtartása iránt biztosító levelek által nyugtatták meg, elégségesnek nem tartván, törvénybe ígtatták, hogy az új fejedelmek országulásuknak mindjárt kezdetén Lipót szerződését megerősítve adják ki, mit az országgyűlés által a hódolateskü letétele, és a teljhatalmu királyi biztosnak az uralkodó lelkére tett, a törvények szentségét s a jó Fejedelem kötelessége teljesítését biztosító esküje követett. — Mindezekről az 1791-ki I. II. III. és IV. törvényezikkelyek bőveges tanubizonságot nyújtanak. És e törvények rendelkezése Erdély minden fejedelme dicső emlékt II. Lipóton kezdve, az újabb időkig elget is tett.

A felséges Habsburgház örökösödési rende csupán a fuágra levén biztosítva, midőn boldog emlékt VI. Károlyban a fuág kihalandó volt, az örökösödésnek leányra kiterjesztése — mint ősi okmányal bíró államhoz illett — új szerződés, a pragmatica sanctio által történt, és ez 1744-ben törvénybe is ígtattott. — Ez újabb viszont kétoldalu szerződés emel dicső emlékt Mária Terézia fejére a magyar szent koronát, és ez által ő Felségét az erdélyi fejedelmi székre.

Az I. Lipóttal kötött szerződés, valamint az abban gyökerező pragmatica sanctio, nem csak ér-

vényben levő alaptörvények, nem csak a fejedelmek és alattvalók között kötött, mindannyiszor es külvilággal szembeni szerződéseket, sőt mennyiben egy uralkodó háznak Európa többi hatalmasságai által elismert birtoki és örökösödési viszonyát illetik, az európai közjog sérthetetlen okmányai közé tartoznak, mint mindazon kötések, melyek legitím trónokat biztosítanak.

Meg lön kísérve ugyan daczára mindezeknek — megrendítése alkotmányunknak, megsemmisítése az ország függetlenségének II. József által; de a nemzet bitartása ősi alkotmányunkhoz hűségben, és a fejedelemség nemeskeblű elhatározása által, sajátalkotta rendszere megsemmisült; úscink újra egész lelkesedéssel fogták fel alkotmányunknak a jogfolytonosságnak kuszált, szakgatott szárait, és édes reménnyel üdvözöltek az új uralkodót II. Lipótót a szabad alkotmányos élet terén. Rövid két év alatt helyre lön állítva ősi alkotmányunk, meg lönnek szilárdítva jogi viszonyaink a nélkül, hogy a birodalom ez által gyengült, feloszlás veszedelmével fenyegetve lett, és a trón fénye halványult volna. — Már fennebb említők, hogy akkor az I. Lipót szerződése újból megerősítve ismét kiadott, annak minden következő fejedelemtől átöröklött, azaz a trónra lépéskori megerősítése elrendeltetett, és más nevezetes törvényekkel lönnek alkotva. Így az 1791-i 6-dik törvényekik világosan kimondja, miszerint Lipót magyar király 1688. május 9-kén tett nyilatkozata, 1688. június 17-kén és 1691. december 4-kén kiadott szerződés, — továbbá az 1688 diki pozsonyi országgyűlés 2 diki czikke, — végül az 1744 diki erdélyi III. törvényekik és az 1723 diki magyarországi törvény alapján: „ugy ő Felsege, mint a felséges osztrák házból következő örökösök Erdélyt Magyarország törvényes királyaként birandják, és azt, mint a mely tulajdon alkotmánytal bir, semmi más országnak alavéte nincs, tulajdon törvényei, törvényesen megerősített helyhatósági intézményei, nem pedig a más örökös tartományok módjára kormányozandják.“ — „Erdélynek oszthatlan és elszakíthatlan összeköttetései a többi tartományokkal és országokkal csupán az együttes birtoklásra és kölcsönös oltalomra nézve maradván fenn a pragmática sanctio értelmében, az 1744-diki 3 diki törvényekik szerint.“

(Folytatjuk.)

## Lapszemle.

Az osztrák igazságügyminis ter egy kibocsátványt küldött szét a sajtó irányában, melyet a „Debatte“ következő commentárral fogad:

„A kibocsátvány jelentősége egyes viszonyban áll a tárgy jelentőségével, folytatja tovább a nevezett lap. Mily fontos sággal bír a sajtószabadság a közéletre nézve, ezt nem kell bővebben fejtegetni. Ezen nagy s nagyhorderejű jelentőség mellett nem csak azon számtalan áldások, miket a népek a sajtószabadságnak köszönek, hanem azon erővel, sőt gyakran erőszakos rendszabályok is szólnak, melyeket azok fogantatosítanak, kiknek semmitől sem kell inkább tartaniok, mint éppen a sajtószabadságtól. S azon bánásmód, melyben a sajtó részeseül, mindig zsinnomértékül szolgáló egyszersmind a szabadság azon mértékének megítélésére nézve is, melynek a népek örvendenek. De a szövegre nézve legszabadelvűbb sajtótörvények sem lesznek képesek a sajtónak azon őtalmat s azon biztonszágot nyujtani, melyre annak szüktsége van, hogy jótékonyan hasson, ha azok, kiknek feladatuk az állam érdekeit a sajtó terén megörizni, azon szellemtől nincsenek áthatva, mely tanuságot tesz azon árlatok ismeretéről, melyek az idét mozgadják, s azon óhajok s érzelmek ismeretéről, melyek a népeket éltetik. Az állam által a sajtó ellenörzésére felállított ezen közegekhez fordul az igazságügyminis ter. S ezt oly módon teszi, mely határozatlan megnyugtató hatást teend ott, hol azon agályt táplálak, miszerint a mostani ministerium — elleni irányában ug fog eljárni, mint az előbbi, s mely azoknak teljes elégtételt nyujtand, kik a ministeriumot előleges bizalommal megajándékozák. Az igazságügyminis ter által a főállamügyszeknek adott utasítások oly világosak s szabatosak, hogy minden commentárt fölöslegessékké tesznek. Mindenekelőtt óvaint a cenzúraszűrés től, melyek ott kikertihetlennek, hol a közegek semmi egyebet nem ismernek, mint az időszerű kormányt szolgálói s ezért minden szóban veszedelmeket sejtnek, mely a pillanat irányadó elvek helyéget nem hordja magán. — Az autonómia elvét az igazságügyminis ter teljes elismerésben részesíti, midőn azon politikai nézetekről szól, melyek nemzeti színezetét hordanak magukon. — Távól a cenzúraszűrés től s szeretetlenségtől a nemzeti óhajokban gyökerező politikai nézetek iránt, a minden érzékenykedéstől ment államügyszeknek nyugodtan s a jelen intézmények szellemében kell a kibocsátvány szerint a sajtó termékeit felfogni. S e szellem nem lehet más, mint a valódi szabadság s alkotmányosság szelleme. Ha a sajtó őrői e szellemtől áthatva lesznek, akkor a mostani kormány a sajtószabadságot valószággá teendte.“ Ezért a „Debatte“ üdvözlö az említett kibocsátványt, mely itt következők:

„Azon amnestia, melyet ő cs. kir. apostoli Felsege folyó évi július 31 ki legfelsőbb elhatározásával a sajtó által elkövetett büntetendő cselekményekre legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, minden körökben, még pedig teljes joggal,

megelégedéssel fogadtatott; mivel abban azon biztosíték ismertetett fel, hogy a császári kormány a népek iránt teljes bizalommal van s részéről is hasonló bizalmat igényel. Austria népeinek ép érzékétől jogosan várható, hogy ezen legfelső kegyelmi tény csak ez értelemben lesz felfogva s nem fog olesó népszerűség hajhászatul magyaráztatni. Azonban, hogy a cenzúrá megelégedés tartós legyen, a sajtó iránti eljárásnak a jövőben is oly módon kell alakulnia, miszerint a fenálló törvények a napsajtónak a közjóra nézve valóban káros kicsapongásai ellenében törhetlen szilárdsággal kezeltessenek; azonban mindaz szorosan elkerültessék, a mi a szándékos üldözés gyanúját felkölthetné.

Mihelyt valamely alkotmányos államban a politikai élet megszületik, a politikai pártok képzése s azoknak saját alapelveik érvényesítéséérti küzdelme a kikertihetetlen következés. Ily pártok közt lehetnek olyanok is, melyek noha végcéljaikban, jelesen a legmagasabb uralkodóhoz szentesített érdekeinek előmozdítása s az ezzel a legfontosabb összefüggésben álló nép jólét előmozdításában egymással óshangzásban állnak, csak az eszközök és utakban térnek el egymástól, melyek által s melyeken ezen végcélok elérendők lennének. Ily politikai ellenfelek egymással minden — a törvényesség korlátain belül fekvő eszközökkel fognak harcolni; — de kertülendik a szándékos üldözéseket. Austria-ban, hol oly sok nemzetiségek állnak egymás mellett, melyeket ő cs. kir. apostoli Felsege egyenlő, csak saját lojalitásuk által teltelezett szeretettel ölel, a politikai nézetek gyakran összeesnek a nemzetiségi törekvészekkel, s ezért az ő cs. kir. apostoli Felsege által ujlóg hangsúlyozott egyenjogúsítás alapelveinek meg nem felelne, ha a politikai nézeteket egyedül azért kárhóztatnák, mivel azok nemzetiségi színezettü körökből erednek.

A cs. kormány teljes mérvben méltányolni tudja egy oly napisajtó értékét, mely saját nemes föladatainak tudatában, a közvéleményt fölvilágosítani, a nép jogosult óhajátainak kifejezését adni, s a kormány figyelmét azokra irányozni ügyeszkiz. Távól minden idétlen érzékenységtől, a császári kormány köszönettel fogadandja rendszabályainak alapos birálatát, ha abban a közjó előmozdításairai törekvés nyilvánul, s ha a miveltéség szelleme hatja azt át. A sajtónak ily termékeit szervenélytelen nyugalommal kell fölfogni, s Austria jelen intézményei szellemében itelni meg. De a hol a napisajtó, magas küldetését elfeledve, megtámadásaival a legmagasb szent körökig merészkedik, s a monarchia egységet s épségét tárgyalásai, vagy éppen ellenzesei körébe vonja, a hol az minden állami rend alapszövepait meggingatni, s a fenálló törvények iránti tiszteletet gyöngyíteni ügyeszkiz; a hol az a nyilvános közegeket csupán azok tekintélyes megsemmisítésének világos szándékával, vagy oly módon támadja meg, mely azokat a közgyűlöletnek vagy gúnynak teszi ki: ott az államügyszégi organumok mulhatlan kötelessége leend, nem csak a napisajtó ily kihágásai miatt, ama politikai tábor tekintetbevétele nélkül, melyből azok erednek, vádet emelni, s azt szilárdsággal föntartani, hanem a törvényes batáskörökben álló minden eszközt is fölhasználni, hogy a bírói ítélet a legrövidebb idő alatt törtéjék.

Kérem uraságot, hogy ne csak teljesen ismerkedjék meg ezen nézeteim szellemével, hanem a fölött is örökűdjék, hogy a vezetésére bizott organumok is ugyanazon szellemben működjenek. Ha uraságot valamely egyes esetben kétségben lenne az iránt, hogy valjon egy czikk miatt vádat kell emelni, kérem, hogy innen kérje ki az eldöntést. Bécs, aug. 17. 1865. Komers.“

## Az unitáriusok idei zsinata Szt.-Gericzen aug. 27-29-én.

Az unitáriusok legfőbb egyházi kormányhatósága az ugynevezett egyházi főtanács, mely a midőn egyéb teendőin kívül papszenteléssel is foglalkozik, zsinati főtanácsnak nevezetik; tagjai mindkettőnek az egész egyház közönség kebeléből szabadon választott főbb birtokos, születési, hivatalos és értelmiségű tanácsosok, ugy szintén a tanárok, esperesek, jegyzők, utóbbiak hivatalaiknál fogva; főtanács gyűlés minden évben van Kolozsvárrat, zsinati főtanács a negyedikben, a sorban következő esperesi körökben; jogkört mindkettőnek ugyanaz, a zsinati főtanács azonban külöbözik a másiktól annyiban, hogy papszentelés csak ezen történhetik; az elnökség egyházi és világi, amaz a püspök, ez az egyházi főgondnok, egymás mellett ünnek, a tanácskozásokat vezeteli s a határozásokat kijelenti a világi elnök, jelen nem létében a püspök.

Az idei zsinat költségei fedezésére a Maros-és Küküllő-köri esperességek eklézsiái s világi és egyházi férfiak ajánlkozat, helyül Szent Gericze, a maros-köri esperesség fő eklézsiája lön kijelölve, mint a hol 1796 óta nem volt zsinat. A költségek részint pénzbeli, részint termény- és élelembeli önkéntes ajánlat útján lönnek kiállítva. A két körből egyháziak és világiakból álló bizottság neveződött ki, melynek világi elnöke s egyszersmind zsinati főgazda maros-köri felügyelő gondnok Fülöp Albert, alkotmányos időszaki királybíró ur volt, társá Dézsi István, küküllő-köri felügyelő gondnok ur, egyházi elnöke maros-köri esperes és szt.-gericzei

pap Farkas György ur, tagjai világiak és egyháziak egyessen. Az év kezdetén körűzetett aláírásai izek oly szép eredménnyel tértek vissza a rendező bizottság kezébe, hogy a siker biztosíva volt. Szt.-Gericze községe hónapokig készült a zsinat elfogadására: a lakosok új építkezéseket tettek, lakásaitak bővítették, uri vendégekhez illő kényelmi czikkokról gondoskodtak, ez alkalomra, mint valami plunküst ünnepre meszeltettek, udvaraikat megsepertették, a templomban 300 egyénre való kart rögtönözték, 500 terítékl asztalt, befogadó fedett színt építettek, roppant füző konyhát, süttökemenczét állítottak; szóval: e nagy vallási ünnepre ahöz méltóan elkészültek.

Augustus 27-ére volt kiülve a zsinat kezdete. Azelőtti napon délelött már meg volt érkezve a székelyföldi papság. A püspök, főtiszt, Kriza János ur és kolozsvári kísérte aug. 26 án délelött 10—11 órakor érkezett Maros Vásárhely környékére, a hol az odaváló unitáriusok — több szekérel elébe meave — várák, s a megéközt kegyeletes szavakban üdvözölve egy társaságot képezve, vonultak be a városba, a hol a Szent-Gericzéről és Marosszékről a köi felügyelő gondnok vezetése alatt elébement elfogadó bizottság fogadta; csaknem egyidejűleg érkezett ide berezói birtokából, mt. Gálfalvi Imre nyugalm. itélőmester, s egyik főfelügyelő gondnok ur, mt a ki a másik főgondnok mt. kaáli Nagy Elek ur távolléte tekintetéből a zsinati elnökösködüre meg volt kérve. A köesönös üdvözlések után a vásárhelyiek, jelesen Jakab János, Csongvai Károly és Kozma Endre ügyvéd urak s több barátaik ebédet adtak a nap emlékére, végeztével a főtiszt, püspök és főgondnok ur egy kocsiába ülve, a kolozsváriak, a zsinat rendező bizottság és a vidékbeli birtokosság, mint egy 20—22 szekér kíséretében délután 5 órakor, az unitárius és ref. toronybéli harangok zúgása s a nép „éljen!“ zése között érkezett meg Szent-Gericze határ kapujához, a mely felett hat ül magas diadalkapu volt állítva, a határkertek zöld galylyal bevonva, a kapu tetejéről virágölt font nemzeti színlő korona fűgűtöl alá, mit cserleves fonadék tartott, a kapu felső küpjáról római veder forma háromszinű virágokréta emelkedett ki, s a kaput mindkét felől több ölnyre zöldág-fasor díszítette. Itt a zsinatra egybegyűlt papság s a fejébe öltözött iskolai leánysereg — kezében kis lobogókkal — várta hely pap és esperes tiszt. Farkas György ur vezetése alatt, a ki a megérkező magas vendégeket szívélyesen köszöntvén, öket és az egész kíséretet a rég váró közönség vendégszeretők kebelébe tisztelettel meghívta, s főpásztori és főgondnoki hajlandóságukba s szeretetökbe magukat és a közönséget ajánlta. Az üdvözlést a főtiszt, püspök ur nyájas szavakban viszonzván: az egész vendégmenet halakn vonult a papi-lak felé, a hol az előbbiek hasonló díszkapu volt állítva, közepén háromszinű virághól készült pompás koszoru, a kapu cserlevéllel volt szegélyezve; alatta egybegyűltve a zsinat világi tagjai, a helybeli birtokosság, körös-körül rendes kört képezve az iskolai leánysereg és a nagyszámú nép. Az érkezőket a köri felügyelő gondnok lelkesedett beszédrel fogadta, hangsúlyoztatva a köziszteletti férfinak feddhetlen hazafiságát; mit a főtiszt, püspök ur szintén emelkedett érzéssel s megható hazafias szavakban viszonzott s a közönség sokszoron éljen kiáltásai között vonult be az esperesi újonnan épült pompás palotába, mint ki-rendelt zsinati szállására.

Hat óra körül az egész zsinati gyülekezet, élén a püspök és főgondnok, a templomba vonult, mit az eklézsia újonnan javítottat s meszeltetett ki. A templom és fiokos torony egy az egész vidéken uralgó, magas domb középpontján fészak, körös-körül vén hársfák s több hódra menő jeles gyümölcsös, három irányban széles fel- és lejáró ösvényvel, változatos, buja virányzattal. A templomkörnyezet, ugynevezett zsinatváros, egyike a legfejtőbb pontoknak, láthatára keletre a Bekocs-terétig, nyugatra Nyárád-tói terjed, tehát az egész Nyárád-völgyre, melyen 22 székelvő falu szabad népe él, számban és erőben megőretlenül. A templom belsője tünepélyszerűleg volt felsziszítve: az orgona-és orgona-karzat újból volt kifestve, a karzatokat cserlevéllel bevont oszlopok tartották, rajtuk végig alatt, közbül és fenn, háromszinű virág-láncz vonult, a szószékét s orgonát koszoruk ékítették, a mennyezetről egyszerűen háromszinű virág korona függött alá, cserlevélből készült fonadékon a templom közép-terére, az uriasztal ékesen volt terítve, a papszék fekete-vörös színű szőnyeggel takarva. Itt mondattak el a helybeli pap és esperes könyörgeése után legelső imájukat 50,000 unitáriusnak egyházi és világi képviselői, ez egyháznak színejava; templomozás után az egész gyülekezet a főgondnoknál tiszteledett, vezetve a közszókat által, a ki a tisztelt férfit szívélyesen köszöntvén: ettől viszont ifjú erélylen lön üdvözölve s biztosítva az iránt, hogy hátralevő napjai a nemes egyháznak lesznek szentelve. Ezután a gyülekezet egy része szállására ment, másrésze a papiszálláson közkedvességű püspöke körében időzött.

A zsinat folyamára nézve egy rendező bizottság volt alakulva Fülöp Albert köri-felügyelő gondnok ur elnöksége alatt; tagjai: a helybeli esperes tiszt. Farkas György, ug ifj. Jakab Elek és Gál Zsigmond helybeli birtokos urak. A bizottság a legkisebb részletekre is kiterjedő ün-

nepély-rendet készített, végrehajtására külön egy vagy több felelőse egyént jelölt ki, kötelességeivel megismertette, s kit-kit teendője lelkiismeretes végrehajtására felkért, 42 fő volt a végrehajtók száma, a kik felett a legfelsőbb felügyeletet vitték a kinevezett rendező bizottság elnökön s tagokon kívül: tisz. Kelemen István szabadi pap és köri egyházi jegyző, ug tiszt. Csipkés Péter szt.-királyi pap urak. A vendégeket a falu 3 végén álló három megbízott a falu közepében levő paplakhoz hajtásra kérte fel; itt Cseh József nevű birtokos kinek két jegyet adott, egyiket: a szállásáról, a másikat arról, hogy a cselédek maguk, és a lovak számára a kellő élelemtet honnar, mennyi időre és mi módon kapják ki? Két zsinati raktár volt, egyik: Boros Elek helybeli birtokos ur felügyelete alatt, a ki saját lakházánál az utalvány-jegyek alapján a lovak élelemezterét osztogatta ki; a másik a nyomáti iskolatanító keze alatt, a ki a cselédség élelmét az esperesi lakban levő raktárból szintén utalvány-jegyre adta ki, meleg ételt a kiosztott bus mellé, a szállás-adó gazdákat fűtete a cselédjezek.

Östve féllel: ezkor köz-vacsorára csemetéssel lönnek egybehiva a vendégek. Az étkező hely deszkából épített 10 ül hosszú, 6 ül széles két reudbeli sátor volt, 5 hosszú asztallal, melynek mindenikébe szüklessé esztében 100 egyén férhessen le; a sátrak körös-körül zöldággal voltak befonva, homlokzatán egy roppant virágkoszoru, elől egy pyramis alakú állvány mécsesvilágításra, benn a gerendázatok végig mécsessel sürtu megrakva. Mintegy 150 re mebelettt ez üsteli vendégek száma. A vacsora mintegy másfél óráig tartott; a fogadászomány mt. Nagy Dénezsné, született Gálfalvi Anna urnő, a segédgazdasszony t. ifj. Gál Zsigmondné, született Jakab Ágnes uronő, kiknek ritka figyelem, megnyerő nyájaszsága, párosulva az étek izletességével és választékosságával már az első estvét füzeressé, meglepően élvezetessé tette. A nagyobb, részint távolról jött közönség tagjai nem sok idő múlva szállásaira tértek. (Folytatjuk.)

## Különfelek.

— A „Victoria“ biztosításai szépen haladnak előre, gr. Károli Ede uradalmi épületei 22,300 forintig vannak biztosítva, Dézsen ekkorig 30,000 forintra, Kolozsvárrt 80,000 forinton felül, Szamosujvárrt 25,055 forintra biztosítottak, s az utóbbi város középületeit és az ottani plébániát jelentékeny összegig éppen most biztosítja. Debreczenből szintén jelentékeny biztosítás küldetett. A díjtarlatok olesósága akármelyik biztosító intézettel versenyez, sőt a jobb tárgyakra nézve igen sokat felül mul.

— Az erdélyi utóbbi kinevezéseket a „Wiener Ztg.“ után ma már tüztesebb közlésben hozták a lapok: Ebből vizagsztalással látjuk azt, hogy a székely főkirálybírók mint „ideiglenesek“ vannak kinevezve. E szerint a kormány nem praedjudikált azon jognak, mely szerint főkirálybírókat a székelyek magok választják, s a mely választás törvény szerint most csak azért nem történhetik meg, mert az 1848-iki törvények az országgyűlés további intézkedéseig a megyegyűléseket felfüggesztik, s helyökbe a megyeb zottmányokat állíták ideiglenesen.

— B. Kemény György tordamegyei főispánjába viszsza-helyeztetett.

— Az erdélyi országgyűlés egybehivására vonatkozó leirat e hó 2-án terjesztett legfelsőbb szentesítés alá. E leiratban az összehívás nov. 15-kére van határozva.

— A „Herm. Ztg.“ tegnap jött számában egy leadert ir ellenünkben, az unio kimondásáról elmondott czikkünkre A tárgyra vonatkozó adatainkat, melyeket kétségre senki sem vonhat, meg nem tudja hazudtolni; hanem állit olyat, a mi ből ugy látszik, hogy ő tökéletes öntudatlanul mebehet 1848-ban pesti követnek. Azt állítja ugyan, hogy az unio nines szentesítve. Ezen vakmerő sértést a törvény ellen csak neki szabad elkövetni. Az unioról szóló törvények eredeti példányát Ferdinand ő Felsege szentesítő aláírásával magva illetheke helyt, s mi nem rég szemtünkkel láttuk, s a ki látni akarja, ma is láthatja. Nem veszett el. E törvény ki volt hirdette, annyira, hogy annak nyomán Schmidt Henrik ur is elment Pestre követnek. A mit nem tagadhát. A mi azt illeti, hogy azon czikkünkben Schmidt Henrik ur mondottuk Szerdahelyszék követének, nem Schmidt Konrád urat; ez valóban rajtnak kívül eső ok miatti tévedés volt. Ugyanis az „Erdélyi Hiradó“ akkori 68 diki számban Schmidt Henrik ur neve áll az általunk említett nyilatkozat előtt, s mi éppen akkor e lapot használtuk és az erdélyi országgyűlés jegyző és irománykönyvté, és minthogy Schmidt Konrád ur az erdélyi gyűlésen Szeben részről volt követ, nem vetttük észre a „Hiradó“ tévedését; de ez csak erősebb argumentum a dolog lényege mellett, mert e szerint a mostani szász gróf volt az, a ki még september 19-kén nem látta a pesti képviselő által megsértve a törvényt; és Schmidt Henrik ur volt, a ki szüntén jelen levén mint követ, a szentesített unio folytán összehívatott pesti közős gyűlésen, september 19-ig mindent törvényesnek látott, s csak akkor lépett vissza hatodmagával. Ez az ő következettsége, s mi méltányoljuk újból is szép következettségét. Ő követ lett az unio alapján Pest-

ten, s ma annyira ment már, hogy az unio-törvény szentesítését is tagadja. Gratulálunk.

A cseh és lengyel közvélemény mind melegebb szót emel Erdély unioja mellett, s vissza utasítja a bécsi centralista lapok beolvasztó törekvéseit. Reánk csékere néve — írja a „Nar. Listi“ — a nemzetek solidaritása vezérszeme s mi örvendeni fogunk, ha a magyar korona tartományai közt a solidaritás a történelmi jog és egyenjogúság alapján megállapított. Ezen lap törvényeinkből merített indokokkal fejti ki a Horvátország s Erdély közötti különbséget. Horvátország régi jogviszonya olyan Magyarországhoz, mely szerint ott előleges tárgyalásokra van szükség, mielőtt a horvát követeket Pestre mehették, ellenben Erdély unioja tökéletesen végre van hajtva, s alaki kívánatokban is tiszta és kétségtelen. A lengyel „Czas“ a centralista sajtó okoskodásai ellen szintén határozottan felszólal s eládjja Erdély uniojának genesisét s kimutatja, hogy annak törvényes voltát legkevésbé sem lehet kérdés alá hozni. A bécsi „Reform“ pedig a láugsztli Schuselkától egy erős cikket hoz a centralisták ellen s kimondja, hogy teljes lehetetlen a Schmerling által létesített „erdélyi fictiót“ fentartani.

Kriegsau udvari tanácsos, kinek neve Magyar- és Erdélyföldön is jóhangzású, az államminisztérium osztályfőnökévé nevezetett ki.

Lincoln legidőse fia, mintegy 19 éves, Párisba érkezett, hogy ott tanulmányait folytassa.

Az államminisztérium programjához Dr. Costa, laibachi polgármester, ki gróf Belcredi államminiszternek mult hó 26-án nyújtá át a laibachi községtanács hódolati feliratát, ez audientiaról a következők értesítést bocsátja nyilvánosságra: — Éppen most térvén vissza gróf Belcredi államminisztertől, igen kegyes fogadtatásom első látása alatt írom e sorokat, hogy ő excja legjelentékenyebb nyilatkozatait minél előbb köztudomásra hoztam. Ő excja igen szívesen fogadta a bizalmi feliratot s megbízott, hogy fejezném ki köszönetét a tekintetes laibachi községtanácsnak. Gróf Belcredi hangsúlyozta, hogy ő Felsőnének határozott akarata, az autonómiát valóssággá emelni. S ő Felsőné legmagasb szándoklatainak valósságában az államminiszter a község teljes szabadságát, annak egész területében tekintve az egészséges szabad állami kifejlődés egyedüli alapjának. — A földről való építés mindig elhízott. Ennek valósságtására azonban idő kell, s a rögtöni átalakítást annál kevésbé lehet várni, mert sokszorosan hiányoznak a szabad község elemei, t. i. az életképes kerületi képviselő, mint az Csehországban már életbe lépett. Az új szervezetet továbbá nagy elővigyázat és solid alapon kell megterjesztelni, mert az államminiszter jól tudja, hogy sok ellensége van, különösen bizonyos körökben, kik lesik az alkalmat, hogy az autonómiát dugába döntse. Ő excja biztositott arról, hogy hi marad hivatásához, s ő Felsőné megbízatását következetesen fogja végrehajtani. A mi pedig azon kérelmet illeti, hogy a helyi rendőrségi szolgálat a városi községre ruhássék át, ő excja megígérte, hogy e kérdést szorgos megfontolás alá veti.

Zalathánról írják nekünk sept. 1-ről: Mükedvelő társulatunknak nem egy jó estéét köszönhetünk, s azért legyen szabad elismerésünket nyilvánítani mlgs Oelberg Frigyes kohónagy, Lázár Jakab erdőmester és Persián György orvos uraknak, kik e társulat ténykedésében a vezetői, rendezői és sugói helyeket szívesen vállalták el. Az előadások a sétatér és református templom javára voltak, ugyisint minden közreműködöttnek s különösen Konrád Fanni, Slavkovits Lini, Mohr Emma és Adorján Róza kisasszonyoknak. Kisdud városunknak kaszinója is van, mely hazánk több lapjait tartja; látogatói azonban — és ez szolgáljon tagjainak jellemzésére — csak télen át vannak, nyáron át az időt más érdekesebb mulatságokkal töltvén. Vidékünkön tán egy évben sem látogatta meg anyi társaság, mint most; mindennap érkeznek a hon legtávolabb helyeiről utasok, kik a Defonata, Csetátye és környékére mennek. Egy hét óta pedig alkalmunk van szemlélni a román nemzet nevezetesebb egyenit, kik már régóta gyülekeznek Abrudbányára, s miután tudós gyülekezéseiket elvégezték, ismét hazafelé oszlanak. Láttuk az ősz Feketét (Negrutit), Baricziut, Papfalvit s még többeket, de azokat hiába kívántuk látni, kiket románaink olyannyira vártak: érsekeiket. Időjárásunk kedvezőtlen a gaborára néve, de annál kedvezőbb a bányászokra, mert a sok eső vizet ad, a víz hajtja a zúzdákat, mi aztán aranyat hoz, és ha ez van, minden van mai világunkban! Éppen midőn e sorokat írjuk, foly vásáruknak, mely az évi vásárok közt, mivel primára esik, legjobb szokott lenni; de az eső a sátorok legszebb reményeit dugába döntötte. Véletlenül egy káparas mellett megyek el, oda hív s nagy titkok egy képet mutat; nézem a csoportot, de nem tudtam eligazodni... nézem a ezimet... hát... „Jele emberei a XIX. századból a magyar nemzetnek“, egyik felén: „nyomdajó Lanzedelli Besben“, más oldalon: „az után nyomdajó fenn awe tardva.“ Ott áll aztán a képen egy csomó férfi, nem ismernők meg őket ha mindegyik siralmas arc mellett nem volna egy tisztelt név írva, mint: Deák, Haynald, b. Eötvös stb. — Ott van egy diszruhába öltöztetett egy is, s alatta a név Szalai — szegény Szalai! — ha ezt

látna. Van aztán egy néhány arc és név, kikerül igazán nem tudók, hogy jelesek, ha Lanzedelli nem mondaná.

Mint a „Pesti N“ írja, Eperjes vidékéről közelebb 40 zsidócsalád indult el Krakkó felé, Amerikába kivándorlandó, a hova ama vidékről még többen is készülnek.

Egy szegény kéz és láb nélküli leányt mutogatnak most Pesten. A szegény teremtés pusztán szájával több rendbeli női munkát végez. A hik látták, nagyon levert látványának mondják.

Mint a „Debatte“ jó forrásból értesül, császár ő Felsőné indítva érezte magát, Róza Sándor élethossziglani fogságát 15 évre változtatni át. A kegyelmecést a büntetés kezdetétől számítják, s miután Róza Sándor már mintegy 10 éve ül, most már csak 5 éve van hátra. Róza Sándor katonai fogságban levén, a m. k. udv. karczellária már értesítette a hadügyminisztériumot e kegyelmi tényről.

A „Debatte“ veneczei levelezője dr. Essel említtette meggyilkoltására vonatkozólag mult hó 24-éről a következőket írja: Az orosz orsz. törv. tanácsoson Udineben elküveti gyilkosság Veneczeben is a legnagyobb figyelmet gerjesztette. Azon tudósításra, hogy az udinei hatóságoknak sikerült ezen politikai oryilkosság két okozóját kézrekríteni, a veneczeiek a kávéházakba gyülekeztek, hogy ezen még keringő bir bebizonyítását a hivatalos lapban megolvassák; s ezen bir valóban bizonyult. Essel gyilkosai, egy udinei cipész s gyógyszerész, elfogatták. A meggyilkolt 34 éves volt. A gyilkosság előtt színházban volt, hol „Borgia Lucrecia“ adatott, melyet végezetéig érdeklél hallgatott, s aztán hazament, — bárom törzsúrsal életrésztéliesen megbeszítették.

Ugyancsak a „Debatte“-nak írják Udineből mult hó 23-dikáról: A hatóság mindent elkövetett, hogy Essel gyilkosainak nyomára jusson. Tegnap és ma itt négy gyanus egyén fogatott el s vitetett az erdőbe. — Ezek közt van egy gyógyszerész is! Pontotti J. Ezen gyalázatos gyilkosság miatt az egész város nagy izgatótságra van.

1865-ik év augusztus havában a Sétatérre adakoztak: B. Kemény Ferencz 3 frt, Filker Elek 1 frt, dr. Czifra Ferencz 1 frt, Kunek 50 kr. Kóbits Armin 50 kr. valaki 1 frt 20 kr. Pap Alajosné 1 frt, Tamási Bogdáné 50 kr. Kirmayer Károly 1 forint, Kreinik György 50 kr. Kagerbauer Antal 1 frt 80 kr. dr. Szombathelyi 2 frt, Jánosi Gerő 1 frt, adam 1 frt, Dávid Antalné 1 frt, Hottner Ferdinánd 50 kr. Pataki Sándor 1 frt, Kállinka 50 kr. XX 1 frt, Budai Károly 1 frt, Szentpéteri János 1 frt, Reschauer Dániel 60 kr. Müller 50 kr. Nagy 50 kr. Szabó Béla 2 ft, Demeter Károly 1 frt, Fekete Mihály 2 frt, Pfenningdorf Antal 2 frt, Ugron István 1 frt, Szentpéteri Imre 1 frt, Bodor Pál 50 kr. Brassai Samu 1 frt, Benigni Samu 1 frt, özv. Nemessányi Ferenczné 1 frt, Kolozsvárt, augusztus 31-én, 1865.

## Politikai hírek.

**Austria.** A „Politik“ biztos forrásból arról értesül, hogy a hőségek feletti közös uralkodásban való országok szerinti megosztzkodás eszméje Bécsből penditetett meg; midőn Bloome gr. első ízben volt Gasteinban, Bismark akkor kerekken viszszaütasította ezen eszmét, a mire azután Austria részéről komoly, csaknem fenyegető nyilatkozatok következtek. Erre Bismark egy egészen általa készített egyezséget hozott javaslatba, a közös uralkodás szabályozásának alapjának. A tervezet Bécsben közöltetett; a hol kifogásokat tettek az ellen, hogy a porosz kormány Kielben legyen, s a hajógyári kikötők, s az ellen, hogy a változás napjánul jul. 1-je legyen kitzerve, s végre azon körülmény ellen, hogy a conventio tartamanak ideje nincs megszabva. — Mindazáltal Bloome azon utasítással ment vissza, miszerint a lehetőségig engedjen, hogy legalább az uralkodók összjevetele lehetséges legyen. A mi tovább történt, azt homály borítja, csak annyit bizonyos, hogy Bismarknak sikerült a maga conventioját végtül végig változatlanul keresztül vinni. Hogy Austria legutóbb követett politikája által Dél- és Közép-Németországban nem nyert népszerűség dolgában, azt fölöleges volna feleslegtelni, hol a hangulat egészen önmegadással változott, miután Poroszországtól Bismark kormányása alatt mindenre késznek kell lenni.

A „P. Lloyd“ bécsi levelezője a következő, általunk a fentartandók fentartása mellett közölt levelet írja: A külügyminisztériumnak felettebb érdekes legujabb adatok vannak kéznél, az Al-Duna mellett fejlődésnek indult dolgokat illetőleg, és bebizonyul azok által, mennyire szükséges a Keleten történő dolgok felé a leg gondosabb figyelmet fordítani. Most már tudva levő dolog, miszerint Kuza és Obrenovics Mihály hgek közt mintegy 9 hónap óta titkos alkudozások folynak az iránt, hogy mi esoda lépéseket kellene tenni teljes önállóságunk megszerzésére néve? Mihály herceg több ízben elküldte udvari orvosát Paczek drt. Kuzához s Magasinovics Konstantin a bukaresti szerb kapukéhaja is Belgrádba rendeltetett bizalmas utasítások átvétele végett. — Ugyanakkor Oroszországgal is alkudoztak, az iránt, hogy háboru kitörése esetében Törökországot más részen komolyan foglalkodtassa s Poroszország is előmozdítá az ügyet alattomban, azon meggyőződésben, hogy az rea néve csak

hasznos lehet. De mivel mindakét országban a cselekvési párt le akarja taszítani a trónról a mostani fejedelmeket, kik népszerűtlenségök miatt jóformán minden támpont nélkül vannak (?) ennél fogva Oroszország ezen párttal is érintkezésbe tette magát, hogy szükség esetére hátsó ajtóeskát biztosíton magának. S valóban úgy állnak a dolgok jelenleg, hogy Mihály és Kuza hgek nagyon kevés a kilátásuk (?) Ide járul még, hogy a cselekvési párt a titkon működő görög heráriával is érintkezésbe lépett. Közös terveik, a törököket kiűzni Európából, s három önálló birodalmat alkotni: egy románt, egy szerbet, mely az összes déli szlávokat magába foglalná, és egy görögöt; Görögországhoz még Macedoniát, Thessaliát, Epirust s Herzegovina egy kis részét szándékoznak még csatolni. Georgios királylal még nincs ez a terv megismertette, ha nem Orezkovi szerb csapat parancsnok már elkészítette az új birodalmak tervezett határainak térkép-mintáját. Hogy pedig az európai hatalmak minden ellezéstől visszatartsák, Európához szóló tiltakozást akarnak kibocsátani, mely a be nem avatkozás gyakorlatára támaszkodva, ezt az előfordulható esetre néve is igényli. — Ily körülmények közt elvárható, hogy az európai hatalmak, melyek nem akarhatnak újból fait accomplit elismerni, hova hamarabb hozzá fognak ezen ügy rendezéséhez. A bécsi külügyminisztériumban már állítják össze az utóbbi évekből való consuli jelentéseket, hogy adandó esetben készen legyen a szükséges anyag Kuza szerepe jóformán le van játszva, s Obrenovics Mihály sem igen fog sokáig tartani. (?)

**Angolország.** London, aug. 30. A Renter-féle iroda a német nagyhatalmak közötti s a hercegségek jövőjére vonatkozó egyezés tartalmát ezekben foglalva közli: Először: a hőségek kérdése végleges megoldásának egyedüli alapját a bécsi békeszerződés képezi. A hercegségekbeni uralkodói öröklés rendje fölött egyedül a két német nagyhatalom bir érvényes joggal határozni. Másodszor: Poroszország átveszi a hercegségek folytonos katonai védelmét, s ezen tekintetből a hőségek hadierőit is.

London, aug. 31. A „Morning Post“ állítja, hogy a gasteini egyezmény titkos pontjairól a leghitelesebb forrásból értesült. Austria ezekben kötelezi magát, hogy az augustenburi hercegre felvigyáz, Holsteint kárpótlási összeg lefizetése mellett átengedi Poroszországnak, s Holsteinban a dán sajtó s egyesítési törvényeket hozza be. Poroszország ellenben kötelezettséget vállal, hogy a frankfurti szövetséggyűlésen Austria összes országainak garantiorására vonatkozó indítványt teend.

**Franciaország.** Páris, aug. 30. Sokat foglalkoznak itteni politikai körökben a császári politikának mintegy valósságnak tekintett, mert reménylett fordultával a belügyekben leelőbb is azt hiszik, hogy a császár be'átta végül, miszerint itt az ideje, hogy a minisztereket ügyeik képviselőre néve a törvényhozó test előtt felelőssé tegye; — Rouher államminiszter, ki e reform ellen nyilatkozott, e vélemény folytán kevésse lenne kegyben.

**Németország.** A berlini „Staatsanzeiger“ egy a fejedelmek összjevetelenek jegyzőkönyvéhez tartozó záradékban közlést teszi a porosz király sajtó felől, hogy mikit moudott ő akkoriban a szövetség alkotmány revidiojáról beszélgetvén Austria császárával. A több tekintetben még most is nagy érdekük okmány tartalma következő: „P. M. A német szövetség reformjára vonatkozólag császár ő flége által tett előterjesztésére tett szóbeli megjegyzéseimet következőleg foglalom írásba; fentartván a nekem átadott emlékiratra való további felvilágosításokat.

1) Tökéletesen hozzájárulok magam is azon nézethez, miszerint a német szövetségi viszonyok reformálásához hozzá fogni valósság szükségesé vált. 2) Azt komolyan megfontolandónak tartom, hogy e czézből fejedelmek congressusa hívassék egybe Majna-Frankfurtba, és pedig már a folyó hó 16-dikára, — először a határidő rövidsége miatt, másrészt pedig pusztán magában véve is; még pedig: a) mivel az illető uralkodók nem készülhetnek elő ezen rendkívül nagy horderejt lépéshez, s ha ez még némileg lehetségessé tétethetnek is a határidő meghosszabbítása által; b) nagyon kockázatot dolog, az uralkodókat egymással tanácskozattani oly tárgy felett, a melyet igen okosan meg kell hányni-vetni minden tekintetben, a mi ilyen alakú collegiumban lehetetlennek látszik, mint a tapasztalás immár gyakrabban bebizonyítja, minthogy a munka képtesség hiányzik a ből. Minél fogva okvetlenül ezülszerűbbnek tartanám, hogy előbb a szövetséggyűlés 11 szavazattal gyakorló államok miniszterei hivatának egybe, olyan előleges tanácskozásra, a melyben ezen kérdés ex professo előkészítettnek, mely munkát aztán az egybehívandott uralkodók megerősítheték. 3) Aggályosnak látszik — tekintve több szövetségi állam kamarájának alkotását — a már meglévő rendi gyülekezetek delegátusainak egybehívása is, miután az azokból elő-álló képviselők, kik otthon határozó szavazati joggal birnak, soha sem elégszenek meg a parlamentben csak tanácskozási szavazatképtességgel, hanem szükségképen még más atributeumok nyeresére is törekvesnek, úgy hogy már előre is bizonyosnak lehet tekinteni az egyetértés hiányzását. Ha ellenben valamennyi szövetségi állam számára egyenlő, egyáltalában conservatív választási szabályzat álla-

pittatnék meg, akkor lehetne rá kilátás, hogy conservatív parlamentet fognak kapni, a mely feladatnál tűznék ki a kormányok erősítését, nem pedig elszibbasztását, és melynek a csapán tanácskozási illetékességnél terjedelmesebb jogokat lehetne adni. 4) Nagy nehézségekkel fog járni az öt szavazattól álló végrehajtó directorium összeállítása, az Austrián és Poroszországon kivüli három szavazatnak kirubázása miatt, a nélkül, hogy a szükséges gyors és egybevágó összehatás biztosíttatnék. A directorium összeállitásának lényeges föltételét az arra ruházandó atributeok képezik; minél nagyobb lenne a directorium hatalmi kiterjeszkedése, annál nehezebb lenne azon államok beleegyezését megnyerni, a melyek nem vennének benne részt. Végre kénytelen vagyok még az elő nem készített, s elhamarkodott uralkodók congressusára vonatkozólag, annak megfontolását ajánlani, hogy micsoda benyomást fogna az gyakorolni, ha az a congressus semmit nem vezetne, vagy talán nagyobb egyenlőségben oszolna szét, mint a milyennel egybegyült. Ilyen egybegyülés még nem fordult elő a bécsi congressus óta. Milyen feltűnő volna az, és micsoda várakozásokat fogna az ilyen készülődés ébresztetni? Szükség tehat, hogy bizonyos eredményt is igényjen, minél fogva elkertilletlenül megkivántatik az eredményt biztosító előkészítés. Minél magasabbra fe-szítettnek a várakozások rendkívüli rendszabályok által, annál könnyebb leend a forradalomnak az eredményt, mint elégtelent tüntetni fel, s a résztvevő uralkodókat ezért személyesen felelőssékké tenni. Gastein, 1863. aug. 3-dikán.

**Svéd-Norvégország.** Az orosz nagyhercegek látogatása alkalmából az „Aftonbladet“ egy intő cikket tartalmaz, melyben eyegek közt ezeket mondja: Ugy hisszük nem tévedünk, midőn ezen nagyszerű látogatásban és a mögött egy újabb orosz családi szerződvény óhaját látjuk ama régi helyett, melynek létezése csak akkor fűdötetett fel, a midőn már évtizedekig létezett, és a mely a svéd nép örömiradala kisérétében lett tíz évvel ezelőtt széttepvén, a nyugati hatalmak által kötött szerződvény által. Oroszország reméli, hogy tekintve azon körülményt, mint hagyta Angol- és Franciaország cserben Dániát az utolsó háboru alatt, talán lehető lesz, miszerint ugy Dánia mint Svéd- és Norvégország Oroszország felé fordítják tekintetüket, s magasabb politikai szempontból tekintve a dolgot, — annak hűbéreseivé legyenek. Az ilyen szövetség tökéletesen meg fogná nyugtatni Oroszországot, ugy a Balti tengerre vonatkozó fogalmaira, mint Lengyelország ujja szttetésének megkísérleisére néve.

**Amerika.** F. évi máj. 1-én 1,500,000 ember volt feljegyezve a szövetségi hadsereg listáin, s hogy azóta már több mint 700,000 embert bocsátottak el s fizettek ki haladék nélkül, ugy hogy hátrálások zsold miatti panaszok nem fordulhatnak elő. A mi a mexikói határokon levő csapatokat illeti, megvalósul azon bir, hogy a hadsereg egy nagy részét Texasban fogják elbocsátani; fizelőt és más katonai hivatalnokok már el is utaztak Texasba, hogy a Sheridan-féle csapatok felét elbocsássák. A Rio Grande nál minden csendes. A francziák által elfoglalt megerősített helyeket a jobb parton Franciaországból hozott ágyukkal jelentékenyen erősítették, s ennek folytán a helyorségi csapatokat alább szállították.

**Ujabb.** Páris, sept. 3. Hírlik, hogy a ministerek közelebb kívánni akarják a francia csapatok kivonását Mexikóól. A császár s a spanyol királyné september 9-én találkoznak San Sebastian-ban; 12-én Isabella királyné Biarritzba jön.

Kopenhága, sept. 2. (Délután.) Korsóerben 1½ órakor 6 gőzöről több mint 2000 schleswigi szállott partra, kiket a polgárság ünnepélyesen fogadott. Kopenhágába este tartják bevonulásukat.

Kopenhága, sept. 3. Német követek interpellálták a külügyminisztert, a schleswigiékie tömeges ide járása iránt; s ez azt felelte, hogy e dologban a ministeriumnak nincs része, s meg tudandja akadályozni a compromittáló demonstratiokat.

Kiel, sept. 3. A szabadelvű rendi képviselők tiltakozni készülnek a gasteini szerződés ellen. Más távirati sürgöny szerint a „Kieler Ztg.“ jelenti, hogy szerdán a holsteini reudek tagjai egybegyülnek Kielben. Más testületek is fognak az ország helyzete fölött értekezni.

Brüssel, sept. 2. Az „Independance“ jelentése szerint a nyugati kabinetek hidegen fogadták a német nagyhatalmaknak a gasteini egyezményre vonatkozó közlést. Névszerint a francia császárról mondták, hogy igen tartozkodólag viseli magát a porosz követ irányában.

## Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

September 5-én: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 72.85. — 5% Metalliques 100 ft 68.25. — Bankrésztvény 775. — Hitelintézeti résztvény 200 forint 173.20. London 10 ft st. 100 frt 23¼ kr 109.½. — Ezüst 107.½. Cs. kir. arany 5.17½. — 1860. kölcsön 87.95.

T és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE szept. 4-kén 1865.

Table with columns for 'Államadósság', 'Elsőbbségi kötvények', 'Részvények', 'Záloglevelek', 'Földterhementesítési kötelezvények', and 'Sorsjegyek'. It lists various financial instruments and their market values.

Á t n é z é s e

Magyarhonba és külföldre napoként déli 12 órakor. Szeben, Brassó, s Oláhországba napoként d. u. 5 órakor. Maros-Vásárhely felé napoként d. u. 5 órakor.

A Biasini gyorskocsi indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli 11 órakor. Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat érkezése után.

Erdélyi

piaczi árak:

Table showing market prices for various goods in Transylvania (Erdélyi piaci árak) with columns for different types of goods and their prices.

Gabonaár Kolozsvártt augusztus 31-én 1865.

Tisztabúza 2 ft 54 kr. Elegybúza 2 ft 20 kr. Rozs 1 ft 88 kr. Arpa 1 ft 46 kr. Zab 1 ft — kr. Török-búza 2 ft 46 kr.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 721. 1865.

(265) (1-3)

Hirdetmény. buza, és tengeri szállításra.

A nagybányai kincstári bányakerületi munkások számára szükségelt 34,450 bécsi mérő idei tiszta buza, és 22,000. b. mérő tökéletes száraz tengerire, melyekből: 17,100 bécsi mérő tiszta buza

Table listing quantities and prices of different types of wheat (buza) and sea salt (tengeri).

részletenként leend szállítandó, f. év szeptember 22-kén a nagybányai kincstári gazdasági hivatal iródjában lepecsételt írásbeli ajánlatok útján áresökkentés fog tartatni.

HIRDETMÉNY.

(266)

(1-3)

A cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság, az Ó cs. és apost. kir. Felsője parancsához képest közhasznú és jótékony célokra szánt nagy pénzlotteriák sorában nem sokára immár a kilenczediket nyitandja meg.

Ezen kilenczedik sorsjáték tiszta jövedelme legfelsőbb rendelet folytán, felerészben a bécsi zenebarát-társulat conservatoriumára; egyik negyedrészen az 1848. 1849 és 1859 évi hadjáratokban megsebesült cs. k. katonák javára s az ezen időszakokban elesett cs. k. katonák özvegyei és árvái felsegélésére rendelt alapítványra; másik negyedrészen pedig főtisztek, katonai felek és katonai hivatalnokok vagyontalan özvegyei és árvái számára alapítandó kézi segélydíjakra fog fordítottatni.

A játék-feltételeket és ezen sorsjáték előnyeit a legközelebb közzeendő játékterv tartalmazandja. Ezen sorsjáték 10.419 nyereményekkel van ellátva, melyeknek egyetemes összege 300.000 o. ért. frtra rug.

A húzás változatlanul és visszavonhatatlanul 1866 január 9-kén fog megtörténni.

Azon általános élénk részvét, melyet ezen, Ó cs. és apost. kir. Felsője által kizárólag jótékony célokra rendelt nagy pénzlotteriák, eddigelő a birodalom összes népességénél találtak, s az azokkal egybekapcsolt, és időnként közhírré tett kedvező eredmények, a cs. k. lotto-jövedéki igazgatóságot azon reményre jogosítják, hogy ezen közhasznú vállalatok kilenczedike is hasonló részvétre fog találni, és hogy ez által Ó cs. és apost. kir. Felsőjének legkegyelmesebb szándoka örvendetes módon elő fog mozdíttatni.

A sorsjegyek kiadása az ezen sorsjátéokra vonatkozó nagy falragasz közzétételével egyidejűleg kezdődik.

A cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság.

Bécsben, 1865, augusztus 10-kén.

SCHRANK FRIGYES,

cs. k. kormánytanácsos és lotto-igazgatósági főnök.

Ad. sz. 737. 1865.

(263)

(2-3)

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye tekintetes tisztje által folyó év július 15-én és 22-kén 3466 és 3467 számok alatt kelt rendeletek szerént Alsó-Föld és Közép-Föld községekben arányosított és egyesített birtokossági és községi koresomárlási jog, 1865 szeptember 29-étől 1866 szeptember 28-ik napjáig bezárólag, az érdekelt jogosultak kérésüknek helyadatván, folyó év szeptember 20-án délelőtt 10 órakor Alsó-Föld községi elöljáróságánál árverés útján, szó és írásbeli ajánlatok elfogadásával, a többet ígérőnek fog kiadatni, mire a bérleni kívánók azon hozzáadással hivatalnak meg, hogy a kellőleg bélyegezett írásbeli ajánlatokat, a két községbeli jó-

gokra nézve külön külön szerkesztette, 40 ft o. ért. bánatpénzzel s azon nyilatkozattal: mikép az árverezési feltételeket főtlenül elfogadják, s azoknak magukkalalveik; ellátva az árverezés napjéig ezen szolgabíróshoz bérmentesen beiktudni; vagy a kitűzött óráig a bizottmányoknak átnyujtani igyekezzenek, minthogy a szóbeli árverés megkezdésével tekintetbe nem fognak vétetni.

Az árverezési, s illetőleg haszonbéri feltételek itten a szokott hivatalos órákban megtekinthetők. A M.-Bikali járás szolgabírósgától. B.-Hunyadon, aug. 26-án, 1865.

NEM HIVATALOS.

Aláírási felhívás,

a kolozsvári kir. szabadalmazott zálogkölesön-társulat részvényeire.

Ö császári s apost. kir. Felsője az erdélyi kir. nagyméltóságú udvari korlátottság f. évi július 28-kán 3254 udvari szám alatt kelt királyi rendeletével kiadott legfelsőbb határozványában az alóirt alapítók által engedélyezni kért „királyi szabadalmazott zálogkölesön-társulat” alapszabályait és ügyletrendét legkegyelmesebben megerősíteni, s e társulat életbeléptetését megengedni méltóztatott.

E kir. szab. zálogkölesön-társulat székhelye szabad kir. Kolozsvár városában van, a hol az első és főzalogkölesön-intézetet fogja felállítani. Joga van azonban Kolozsváron kívül Erdély más városában is fiók-zálogkölesön-intézeteket állítani, kivéve a szászszékek és vidékek területét (3. §.), a hol a szász nemz. egyetemnek zálogházak állítására kizárólagos szabadalma van.

A társulat szabályszerű kamat és mellékdíjak mellett kölesönököt ad ingó értékű tárgyakra, nevezetesen: használatba átment ingóságokra, ékszerre, drágaságokra s arany, ezüst és más nemes ércből készült tárgyakra; továbbá még használatnak át nem adott ipar-készítményekre s más kereskedelmi árukra; végül érték papirokra, a m. állam- és iparrészvény-papírok, földterhementesítési kötvények, záloglevelek, magánsorsjegyek és más tőzsdéárak. Ezen kívül átvesz az intézet pénzeket 10 nap alatt felmondható kamatozó pénztár-jegyek mellett (16. 18. §§.); az így fölvehető pénzek legkisebb összege 100 o. é. ft.

A társulat engedélyezett alapítókéje 1.000.000 forint, melyből egyelőre csak 200.000 o. é. forintra nyitattik kiadás, és e végre 1000 darab, az előmutatóra szóló 200 o. é. forintos részvény fog kiadatni. (5. §.)

A kibocsátandó 1000 darab részvény befizetése akkint történik, hogy a részvényes mindjárt az aláírásnál befizet minden részvény után 20 százalékat, a többi 80%-ra nézve kötelezi magát, hogy azt négy ízben két-két hónapi időköz alatt fogja befizetni. (6. 7. §§.)

A részletfizetésekről ideiglenes nyugtát szolgáltatnak ki; a részvények kiadása csak a részvény névszerűn értékének teljes befizetése után történik. (9. §.) Minden részvény, s ezek kiadásai minden részvénynyugta jogot ad a társulat vagyonának és nyereségének aránylagos részéhez.

Mintán az alapítók a kibocsátandó 1000 részvényből 400 darabot megtartottak, engedélyük alapján ezenel megnyitják az aláírást a még fennmaradt 600 darab részvényre. Az aláírás és első részlet befizetése folyó év szeptember hó 18-án kezdődik s tart ugyanazon hó 25-kéig. Az aláírások az e végre fölkerült kisegítő pénztár-igazgató és az ezen zálogkölesön-társulat egyik alapító tagja ifj. Tauffer Ferencz kolozsvári kereskedésében a délelőtti órákban történnek.

Ha a kitűzött 600 darab részvényből több iratnék alá, az aláírt részvények mennyisége aránylagos leszállítás alá jő, és az aláírási százalékokkal befizetett többlet vagy visszaszolgáltatni, vagy az aláíró kívánsága szerint a további részlet-fizetés feljében javára iratik.

Az intézet megnyitása f. évi october 1-re van kitűzve.

Kolozsvártt, augusztus 17-kén 1865.

A kolozsvári kir. szabadalmazott zálogkölesön társulat alapítói:

- Dietrich Samu, Simon Elek, Groisz Nándor, Dr. Szabó József, Gáman Zsigmond, ifj. Tauffer Ferencz, Haller Rezső, Wagner Frigyes, Korbuly Bogdán, Vasvári Lipót, Kővári László.

(259)

(2-3)

CZETZ és KRAFT

(Kolozsvártt, közepütcza 542 sz. Földy-ház.)

Ajánlják az őszi és téli idényre női- és férfi divat kelméiket.

A legújabb divatu szövetek: Cavour, Brittonia, Creton, Olivia, Palma, sat. sat. 18 krtól 60 krig, Finumabb: Lüsster, Mohaire, Velour, sat. sat. 45 krtól 1 ft 20 krig. Legújabb téli kendők, Long-Chwalok, francia beszótt-kendők és Chwalok, őszi és téli Paletón, Palast és Beduinok, disz főkötők, fodros haj-netzek, kesztyűk, topánok, s egyéb női és férfi divat-cikket.

Legújabb mintájú férfi ruhakelmék (melyek gyors és jutányos megkésztését is elvállalják), férfi-kesztyűk, nyakkendők, gallérok, kézelők, sat. sat. nagy választásban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Stein János

könyvkereskedésében kapható:

Brassai Sámuel. Kisderek számve-tése. Angol mintára III-ik kiadás 40 kr.

— Számító Socrates. Fejbeli számvetés gyakorlati kérdésekben. Angol mintára, hazai tárgyakhoz és viszonyokhoz alkalmazva. III képtállaival. IV-dik kiadás füze . . . 70 kr.

— Uj szövetségi történetek, növendék ifjaknak, Lamé Fleury mintájára. II-dik újból átnézett kiadás 42 kr.

— Uj szövetségi történetek, növendék ifjaknak. II-dik újból átnézett kiadás . . . 42 kr.

Lamé Fleury. Róma és római birodalom története, magyaritá Szabó György, tanár, két rész két kötetben . . . 2 ft.

— Mythologia, növendék ifjaknak. Fordította Nagy Péter. XV. kömetszettel . . . 1 ft.

(267) (1-3)

Vásárván kiadó.

A Maros-Ludas helységben minden kedd napon tartatni szokott hétivásár és a minden évben május 4-én és october 4-én ugy az azt megelőző napokon folyó országos vásárok alkalmával divatozó vámolási jog ez év october 3-án nyílt árverészen a többet ígérőnek 1866 januárius 1-ő napjától számított három egymásután követhető évekre kifog adatni. Hozzá szólhat minden elegendő és igazolando fekvő birtokkal bíró egyéniség. Egyéb feltételek, a község (M.-Ludas) iródjában megtekinthetők. A Maros-Bogáthi járás szolgabírája. Mező Kapus, szeptember 2-án 1865.

MAJOR JÁNOS Szolgabíro.

(268) (1-2)

Árverési hirdetmény.

Ns. B.-Szolnokmegyében, Magyar-Lápos mezővárosában, valamint Szoitkafalva, Ünömező és Kupsfalva falukban, az itál árulási jog épületekkel, az országos és heti vásár vámok, lisztelő malmok 1866-dik év Szentgyörgy napjától kezdve 3 évre, egyenként bérbé fognak adatni, — mi-ért is közhírré tétetik, hogy e folyó év sept hó 11-kén M.-Láposon nyilvános árverezés fog tartatni, mely alkalommal s javadalmak a legtöbbet ígérőnek át fognak adatni. — Lepecsételt írásbeli ajánlatok pedig, melyek a meghatározott bánatpénzzel el vannak látva, csak is a szóval történt legtöbbet ígérés után fognak felbontatni és tekintetbe vevődni. — A szerződés pontjai Kolozsvártt Tts Groisz Nándor ügyvéd úrnál, és Láposon Tts Kis Sámuel megbízott úrnál bárki által megtekinthetők.

(263) A tordai (3-3)

CZIFRAFOGADÓ

nevü vendéglő

idei szeptember 29-től kezdődőleg haszonbérbe adandó lévén, a vállalkozók ez iránt Tordán hely lakó tulajdonossal mentől előbb egyezkedhetnek.